

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิไทยไชโย
The Relationship Between the Principal's Instructional Leadership and
Effectiveness of Private School under Thai Chaiyo Foundation

ณัฐพล ปาประสิทธิ์*

รองศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์อร สดเอี่ยม**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิไทยไชโย 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิไทยไชโย และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิไทยไชโย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียน 6 แห่งของมูลนิธิไทยไชโย จำนวน 133 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิไทยไชโย โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิไทยไชโย โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิไทยไชโย มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r = .75$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to investigate levels of the principals' instructional leadership in private schools under Thachaiyo Foundation. 2) to investigate levels of the schools effectiveness in private schools under Thachaiyo Foundation. 3) to study the relationship between principals' instructional leadership and schools effectiveness in private schools under Thachaiyo Foundation. Samples were 132 teachers of 6 schools under Thachaiyo Foundation. The rating scale questionnaires were used as the instrument for the data collecting. Analyzed by the computer program to find out the frequencies, percentage, mean and standard deviation. The statistic that used for research assumption was Pearson Product-Moment Correlation Coefficient.

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน, มูลนิธิไทยไชโย

* ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

** กรรมการบริหารหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

The results of this study were found that:

1. The principals' instructional leadership in private schools under Thaichaiyo Foundation in the total and each dimension in overall points of view were the high level.
2. The schools effectiveness in private schools under Thaichaiyo Foundation in the total and each dimension in overall points of view were the high level.
3. The principals' instructional leadership in private schools under Thaichaiyo Foundation in the total has positivel relationship with schools effectiveness. They showed high level of relationship ($r = .75$) with statistical significance at 0.01

Keywords : Principal's instructional leadership, School effectiveness, Thaichaiyo foundation

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552–2561) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 11–40) และกำหนดกรอบการปฏิรูปไว้ 4 ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษายุคใหม่ และการพัฒนาการบริหารจัดการยุคใหม่ (ธีระ รุญเจริญ, 2553) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พิมพ์อร สดเอี่ยม (2547, หน้า 116) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จจะมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการริเริ่มโครงสร้างใหม่ ปรับกระบวนการใหม่ กำหนดเป้าหมายใหม่ เน้นสิ่งใหม่ และเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนนั้นจำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรอบรู้ทางด้านวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการย่อมสามารถบริหารปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริมวิชาการให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของนักเรียนในที่สุด (วิรัช ชาติตะกานนท์, 2551, หน้า 59)

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถบริหารงานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สิริราณี วสุภัทร, 2551, หน้า 29) และสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นพฤติกรรมและความสามารถของผู้บริหารในการใช้อิทธิพล กระบวนการ เทคนิคต่างๆ ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน งานวิชาการ ตลอดทั้งการสร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยยึดเอาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตร (โกศิษฎ์ เปลรินทร์, 2552, หน้า 46; นาวา สุขรมย์, 2550, หน้า 13; วิชาติ วิลาศรี, 2550, หน้า 24) จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาส่งผลให้การศึกษามีมาตรฐาน มีคุณภาพและยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสูงขึ้น

ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ครอบคลุมความสามารถในการผลิตนักเรียน ความสามารถพัฒนาเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัว และความสามารถในการแก้ปัญหา (Mott, 1972; Hoy & Miskel, 2008) ซึ่งที่ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นผลสำเร็จของการบริหารที่บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้เกิดจากผู้บริหารได้ใช้ความสามารถและประสบการณ์ ในการบริหารงาน เพื่อเน้นนำให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้

โรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย เป็นองค์การหนึ่งที่ต้องการเสริมสร้างพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งในการบริหารงานในปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านมา โรงเรียนหฤทัยคริสเตียน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย ได้จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) และผลการประเมินในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระอังกฤษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษาอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งยังไม่บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน (โรงเรียนหฤทัยคริสเตียน, 2558, หน้า 159-161) ผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในเครือมูลนิธิโตโฮโย ทั้ง 6 แห่ง พบว่า โรงเรียนยังขาดแคลนครู ครูสอนไม่ตรงกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ครูลาออก ครูมีภาระงานเอกสารประจำชั้นมาก จำนวนนักเรียนต่อห้องมากเกินไป ทำให้ครูดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง สอนไม่เต็มประสิทธิภาพ และนอกจากนี้ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การบริหารและการสอนมากกว่า 10 ปี พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหาด้วยตนเอง ยึดหลักการท่องจำมากกว่า ขาดทักษะในการแสวงหาความรู้ การสังเกต (เช่น สกูลบ้น, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2558; หทัยรัตน์ สกูลบ้น, สัมภาษณ์ 20 พฤศจิกายน 2558; สุนีย์ ฝันฉิม, สัมภาษณ์ 21 พฤศจิกายน 2558; พัฒนา หนองพุ่ม, สัมภาษณ์ 21 พฤศจิกายน 2558)

จากปัญหาดังกล่าว ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่จะใช้ในการเสริมสร้างและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิผลสูงสุด บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาประยุกต์ ปรับปรุง เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถ และกระบวนการในการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโตโฮโย ให้ดียิ่งๆ ขึ้น

คำถามการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำวิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย อยู่ในระดับใด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

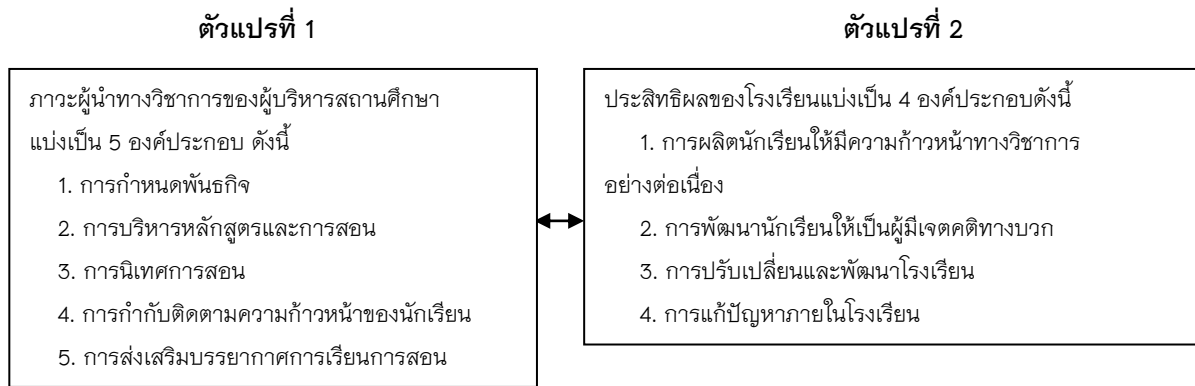
ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำวิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการทำวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโตโฮโย

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ Krug (1992) กับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนตามแนวคิดของ

Mott (1972 อ้างในวิโรจน์ สารัตนะ, 2548, หน้า 324) ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย ดังภาพประกอบ 1 ซึ่งสามารถนำเสนอเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียน 6 แห่งของ มูลนิธิโทไซโย ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 201 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียน 6 แห่งของมูลนิธิโทไซโย ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2558 จำนวนทั้งสิ้น 133 คน ผู้วิจัยดำเนินการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้
 - 2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) โดยใช้ ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan, (1970 อ้างถึงใน พิมพ์อร สดเอี่ยม, 2557, หน้า 35) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 133 คน
 - 2.2 สุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยจำแนกตามโรงเรียนแล้วคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้นภูมิ
 - 2.3 สุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ให้ได้จำนวนที่ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย จำนวน 1 ฉบับ ที่ผู้วิจัยปรับปรุงขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Checklist) ถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และโรงเรียน

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเครื่องมือลทธิโทไซโย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Krug (1992) แบ่งเป็น 5 องค์ประกอบ ดังนี้ การกำหนดพันธกิจ การบริหารหลักสูตรและการสอน การนิเทศการสอน การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 117) มี 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตอบ ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน ในเครื่องมือลทธิโทไซโย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Mott (1972 อ้างถึงใน จิโรจน์ สารรัตน์, 2548, หน้า 324) แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ การผลิตนักเรียนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง การพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีเจตคติทางบวก การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของ Likert (อ้างถึงใน ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 117) มี 5 ระดับ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตอบ ดังนี้

- 5 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง โรงเรียนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในเครื่องมือลทธิโทไซโยที่ใช้เป็นหน่วยของกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามโดยทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายใน 3 สัปดาห์ และแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดหลังเก็บรวบรวมข้อมูล
4. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติบรรยาย (Descriptive statistics) 1.1 การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ 1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) 1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) (พิชิต ฤทธิ์จำรูญ, 2547, หน้า 283)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 1 การกำหนดพันธกิจ รองลงมา คือ ด้านที่ 3 การนิเทศการสอน ด้านที่ 5 การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน และด้านที่ 4 การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 2 การบริหารหลักสูตรและการสอน

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเครื่องมือลัทธิโทไซโย ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 1 ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ด้านที่ 2 ด้านความสามารถในการพัฒนา นักเรียนให้มีเจตคติทางบวกตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านที่ 3 ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครื่องมือลัทธิโทไซโย ผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครื่องมือลัทธิโทไซโย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r = .75$) อย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย ครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอการอภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในเครื่องมือลัทธิโทไซโย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสื่อสารทำความเข้าใจกับครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมาย จึงทำให้การประเมินบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ไก่ศิษย์ เบลรินทร์ (2552, หน้า 60) ที่ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูน การเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนการพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ ลีร์รานี วสุภัทร (2551, หน้า 150) ที่ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นการแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์เพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของ

ผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47, 48 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการการศึกษาที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน และเป็นการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก โรงเรียนจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ทุกมาตรฐาน กอปรกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการส่งผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องกำกับติดตามและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mott (1972 อ้างถึงใน วาโร เฟิงส์วส์ดี, 2549, หน้า 46) ที่ได้กล่าวว่าการมองประสิทธิภาพขององค์การหรือของโรงเรียน เป็นการมองประสิทธิภาพในด้านเป้าหมาย ซึ่งมองในแง่ของการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การเป็นหลัก ซึ่งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยตรง จะเห็นได้ว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาทุกแห่ง โดยเฉพาะผู้บริหารได้มีการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนโดยปรับเปลี่ยนและพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งต้องอาศัยหลักแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นแนวทาง ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการนำรูปแบบภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งเป็นรูปแบบของภาวะผู้นำที่จะนำโรงเรียนไปสู่เป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริงเพื่อส่งผลการบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่างๆ ได้รับความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารุง จันทร์วานิช (2547) ได้กล่าวถึงโรงเรียนคุณภาพไว้ว่า เป็นเป้าหมายการพัฒนาโรงเรียนให้มีศักยภาพและความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณภาพ เป็นต้นแบบและเป็นแบบอย่างของโรงเรียนอื่น องค์ประกอบที่เป็นโรงเรียนคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยได้แก่ 1) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน 4) การบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานเน้นการมีส่วนร่วม 5) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ เป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน จะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของโรงเรียน อยู่ในระดับสูง อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน ในเครือมูลนิธิโทโซโย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับองค์ประกอบด้านอื่นๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดครูเข้าสอนได้ตรงตามวิชาเอกหรือตามความถนัด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการหลักสูตร ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาแหล่งเรียนรู้

โดยสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง ประสานความร่วมมือจากสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้งส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกันรวมถึงสนับสนุนให้ครูมีความมั่นใจมีความรักความชอบในวิชาที่สอน ส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถให้มากยิ่งขึ้น

1.2 จากการศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับองค์ประกอบด้านอื่นๆ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนชั้น ป.6 มีผลทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2558 สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินงานให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้ทันสมัยทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในด้านการเรียนการสอนมีนวัตกรรมสื่อสารใหม่ๆ มีการค้นคว้าและพัฒนาสื่ออุปกรณ์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้สะอาดร่มรื่น เพื่อให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแข่งขันด้านวิชาการมากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนให้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมครูให้มีเทคนิคการสอนที่หลากหลายเน้นการคิดวิเคราะห์ และมีนโยบายในการนำคะแนนผลการสอบ O-NET ใช้ประโยชน์มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการสอบ O-NET

1.3 จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนให้สูงมากขึ้นเท่าไรก็จะยิ่งส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนมากขึ้นตาม และยังพบอีกว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน โดยสร้างเจตคติที่ดีและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สร้างแรงจูงใจให้ครูเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพแก่ครู โดยมีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพอยู่เสมอ พัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการให้มีมาตรฐาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรนำความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย ไปทำวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action research) เพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนในเครือมูลนิธิโทโซโยอย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนกับตัวแปรอื่นๆ หรือทฤษฎีแนวคิดอื่น เพื่อจะได้ทราบถึงความแตกต่าง

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระฯ และหัวหน้าระดับ เพื่อหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการในส่วนที่ต้องพัฒนา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4 ควรศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลถึงประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนในเครือมูลนิธิโทโซโย

เอกสารอ้างอิง

โกศิษฎ์ เพลรินทร์. (2552). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

วิทยานิพนธ์ ศบ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ธีระ รุญเจริญ.(2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

- นาวา สุขรมย์. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2547). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). คณะครุศาสตร์, สถาบันราชภัฏพระนคร.
- พิมพ์อร สดเอี่ยม. (2547). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันราชภัฏ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2557). *สถิติสำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา*. เลย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- ภัทราพร เกษสังข์. (2549). *การวิจัยทางการศึกษา*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงของประสิทธิผลภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). *ผู้บริหารโรงเรียน : สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- _____. (2548). ภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่ข้อเสนอตัวแบบหลักสูตรพัฒนาบุคลากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 27(3), 40-52.
- วีระชาติ วิลาศศรี. (2550). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ คม. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2551). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ*. กรุงเทพฯ : ทีวีรินทร์
- สิร์รานี วสุภัทร. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- หฤทัยคริสเตียน. (2558). *รายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา*. มูลนิธิไทโซโย, อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย.
- อำรุง จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Hoy, W.K. & Miskel, C.G. (2008). *Educational administration : Theory, research and practice*. 8th ed. New York : McGraw-Hill.
- Krug, S.E. (1992). Instructional leadership: A constructive. *Educational Administration*. August; 81(587).
- Mott, P.E. (1972). *The characteristic effective organization*. New York : Harper and Row.